

## **Aseem Malhotra – intervju i London 2018**

**Aseem Malhotra:** En av orsakerna till att hälsovården har misslyckats totalt är en epidemi av felinformation bland läkare och patienter, som bottnar i partisk forskning. Forskning som finansieras för att ge ekonomisk avkastning, inte patientnytta. Jag heter Aseem Malhotra, är kardiolog och har skrivit boken *The Pioppi Diet*.

### **Skylt: DÖDANDE FÖR VINNINGS SKULL?**

**Aseem Malhotra:** Jag bjöds in till Europaparlamentet av Nathan Gill, parlamentariker för Wales. Ämnet var: "Big Food och Big Pharma, dödar de för vinnings skull?" Syftet var att gå till botten med orsaken bakom vårdkrisen, framför allt i Storbritannien och Europa, men även i resten av världen. Huvudfokus låg på att vi å ena sidan har en fetmaepidemi. En epidemi av kronisk sjukdom som innebär stora problem för vården. Och dessutom skriver vi ut för mycket läkemedel till miljontals individer som inte har nytta av dem, utan bara får bieffekter. Vi måste vända på det.

Ett av huvudämnena i mitt föredrag är behovet av en kampanj de närmaste åren för att minska läkemedlen, som orsakar stor skada, men också för att föreskriva evidensbaserade livsstilsåtgärder och uppmuntra läkare och patienter att förbättra både hälsa och livskvalitet den vägen. Om vi gör det blir vården effektivare, befolkningen friskare och ekonomin bättre. Det finns bara fördelar.

### **Skylt: VILKA GYNNAS AV DET GAMLA SYSTEMET?**

**Aseem Malhotra:** När man tittar på forskningen som bedrivs, i synnerhet av läkemedelsbolagen, så är det oftast inte kvalitativ forskning i patientens intresse. John Ioannidis, som är professor i medicinsk statistik vid Stanford, har analyserat omkring 60 000 interventionsstudier och slår fast att bara 7 % av dem uppfyller de kriterierna. Dessutom har läkemedelsindustrin av förståeliga skäl i uppgift att generera vinst till aktieägarna. De är inte förbundna att erbjuda bästa möjliga behandling. Merparten av deras läkemedel från de senaste årtiondena är kopior av gamla. De tjänar pengar på nya patent, men de är inte bättre än gamla läkemedel. Bara ungefär 11 % är faktiskt nya och har bättre effekt än tidigare läkemedel.

De ägnar sig också åt kriminell verksamhet. Det finns starka belägg för att de flesta av de tio största läkemedelsbolagen har ägnat sig åt brottslighet. Mellan 2009 och 2014 kostade den ekonomiska brottsligheten begången av de största läkemedelsbolagen närapå 14 miljarder dollar. Det handlar om olaglig marknadsföring, undanhållande av bieffekter, missvisande forskningsrapporter... Det är ofattbart. Vi har alltså en industri som helt uppenbart löper amok. Utifrån dessa vinklade forskningsresultat behöver vi läkare fatta medicinska beslut. Det är inte bara dåligt för patienterna, utan också oetiskt. Vi behöver alltså en revolution, med större transparens i systemet och utan jäv i de instanser som drar upp riktlinjer som läkare sen grundar sin läkemedelsutskrivning på.

Det behövs också en uppriktigare och mer transparent patientdialog om läkemedel, så att patienterna vet att många mediciner inte gör nytta. Frågan är vad nytta innebär för en viss individ. Sen får patienten fatta ett informerat beslut med sin läkare – mycket mer etiskt. Till exempel vet vi att statiner har uppvisat viss nytta i kliniska studier. Man bör ta dem med en nypa salt, för studierna är finansierade av industrin. Om man har fått en hjärtinfarkt och tar statiner ska det förhindra eller fördröja ett dödsfall i ett fall av 83 inom fem år och förebygga en icke-dödlig hjärtinfarkt i ett fall av 39. 82 av 83 lever alltså inte längre och 38 av 39 som har fått en hjärtinfarkt undviker alltså inte att få en till genom att ta statiner. Det gäller att ha ett informerat samtal innan man ens går in på bieffekterna.

Samtidigt har vi en livsmedelsindustri som gör vinst på att sälja mat. Regleringen är svag och folk blir vilseledda. Livsmedel kan saluföras som nyttiga, fast de innehåller massor av socker. Vi har alltså en epidemi av felaktig information som skadar allmänhetens hälsa. Man kan fråga sig hur demokratiskt det är, när information undanhålls avsiktligt och industrier tystar ner uppgifter om att läkemedel inte lever upp till löftena och uppgifter om att forskning bedrivs på ett otillbörligt och oseriöst sätt. Det är ett stort problem i Storbritannien, men folk vågar inte berätta om det. Så det som är nödvändigt vilket jag och flera andra läkare också sa till Europaparlamentet, är nåt som liknar Chilcotutredningen i Storbritannien om Irakkriget. Vi behöver en utredning av den kalibern för att revolutionera systemet.

Pengar går nu före hälsa på alla nivåer. Forskningens kvalitet och finansiering medicinska tidskrifters ekonomiska beroende av läkemedelsindustrin, där redaktörerna får höga löner med industrins pengar, vårdutbildningar som har kapats av industrin, med vinklad information, informationsutbyte mellan läkare och patienter... Ekonomiska incitament att skriva ut medicin, t. ex. Så ska det inte vara. Det borde finnas incitament för informerade patientsamtal. Vi har lösningarna, men behöver börja tillämpa dem. Många med ekonomiska intressen i det gamla systemet kommer att motarbeta det. Men det gamla systemet orsakar stor skada hos befolkningen.

**Skytt:** BLIR DET EN UTREDNING?

**Aseem Malhotra:** Det måste bli en utredning. Vi har lärt oss av historien att alla revolutioner har skett tack vare medieuppmärksamhet och solljus. I denna stinkande vårdpraxis är solljuset det bästa desinfektionsmedlet. Och det innebär en grundlig offentlig utredning, så alla får veta vad som pågår. Om alla vet så blir det mycket svårare att bli vilseledd. När jag kommer in på ett kafé och den som står bakom disken vet att en stor del av forskningen just nu inte är att lita på, och att man behöver tillämpa sund skepticism eller när taxiföraren säger det, då vet jag att striden går att vinna.

**Skytt:** HUR ÄR DET DÅ MED STATINER?

**Aseem Malhotra:** Statiner är ett av de läkemedel som har skrivits ut mest de senaste årtiondena. Bakgrunden är tron att minskat kolesterol ska förebygga hjärtsjukdom, vilket det inte gör. Enligt studierna har det minimal effekt, om någon alls. Många som har haft hjärtsjukdom slutar med statiner efter ett par år på grund av bieffekterna. Det finns fog för att använda statiner, men inte alls i den här utsträckningen.

Det viktiga är att patienterna får ta del av den information som finns om vinsten med statiner, som är mycket liten. Det förlänger inte livet för personer som inte fått hjärtinfarkt. Kliniska studier visar på en liten nytta för personer som har haft hjärtsjukdom. Att informera patienterna så att de kan fatta ett informerat beslut är det bästa sättet att ge etisk vård. Annars för man patienter bakom ljuset och ger sken av att de är skyddade. De tror att om de bara håller nere kolesterolnivån med statiner så är det fritt fram att äta skräpmat. Men det kan göra stor skada, så jag skulle säga att nettoeffekten av statiner är sämre hälsa, i synnerhet om man har ett ohälsosamt leverne.

### **Skyllt: SLUTSATSER?**

**Aseem Malhotra:** Jag anser att felinformationen inom vården är en stor orättvisa gentemot läkare och patienter i hela världen. Vi måste röja upp i missförhållandena, först och främst genom att synliggöra dem. Så jag gläder mig verkligen åt talet inför Europadomstolen som varade i ungefär två timmar och som fått drygt 50 000 visningar på Youtube. Ett avsnitt av mitt anförande har via sociala medier redan fått över en halv miljon visningar. Dessutom blev det förstasidesnyhet i två brittiska tidningar två dagar i sträck. Det är viktigt och innebär att informationen sprids. Jag har fått stor respons, även från politiker från olika partier som har sett delar av talet och gett mig beröm för det. Så det når ut till många, även inflytelserika personer. Vi bör även väga in att vår individuella lycka är avhängig vår gemensamma lycka. Vi lever inte i kokonger. Om människor i vårt samhälle upplever att de blir orättvist behandlade, eller om de är sjuka, så mår de dåligt av det. Och det påverkar oss alla. Det är alltså vår samhällliga plikt att hjälpa varandra. Det är också min plikt som läkare att värna om mina patienter och om vetenskapen, och jag gör allt jag kan för att leva upp till det i allt jag gör. Men i ett vidare perspektiv, om vi alla hjälps åt, så kommer vi också att blomstra som individer.